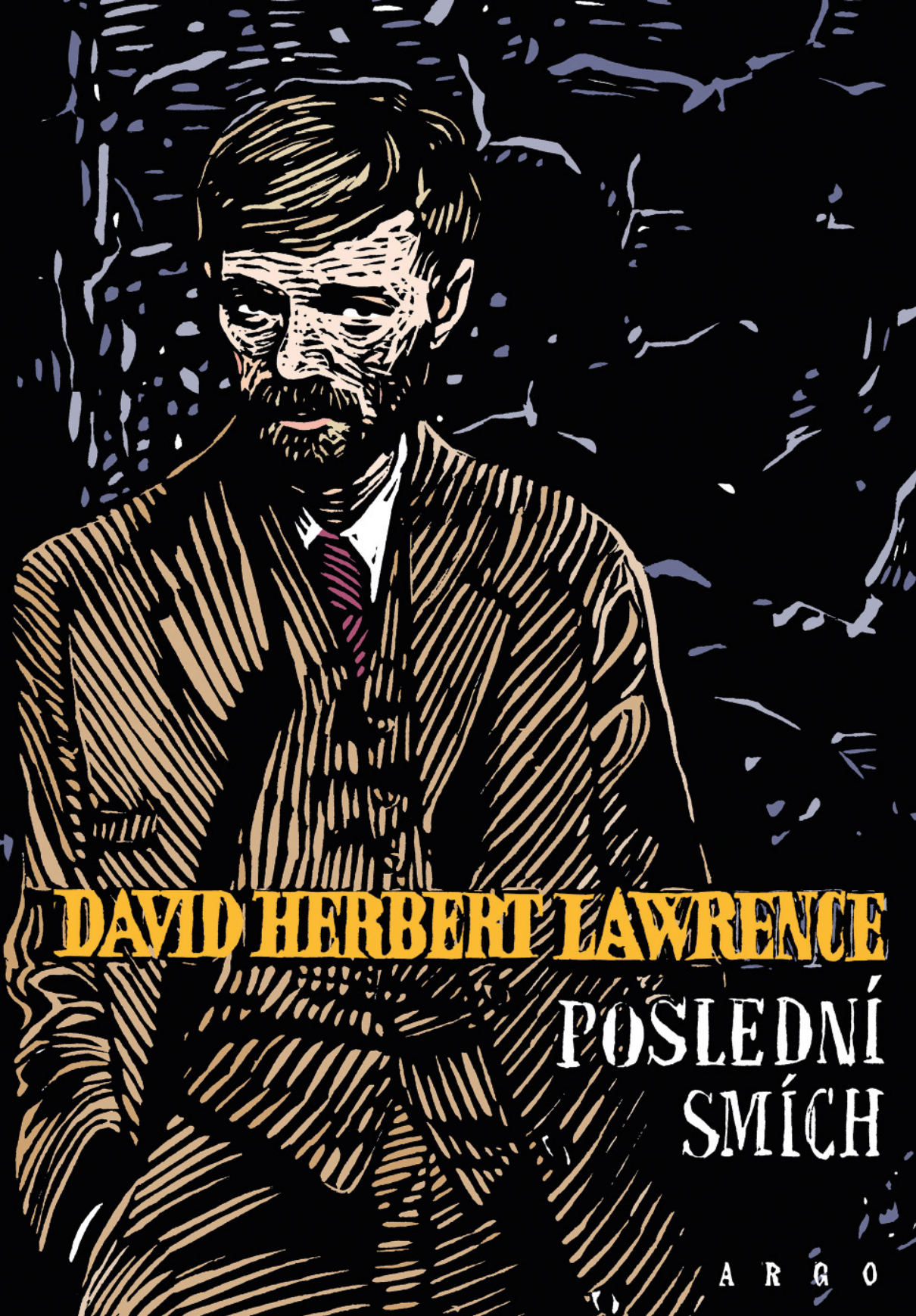

DAVID HERBERT LAWRENCE

POSLEDNÍ
SMÍCH

ARGO

DAVID HERBERT LAWRENCE
POSLEDNÍ
SMÍCH

A R G O

*Kniha vychází s finanční podporou
Ministerstva kultury České republiky*

© Argo, 2018

D. H. Lawrence

Collected Stories

Published by Alfred A. Knopf.

First included in Everyman's Library, 1994. All rights reserved.

Translation © Jiří Hanuš, 2018

Cover art © Michal Cihlář, 2018

ISBN 978-80-257-2692-1 (váz.)

ISBN 978-80-257-2711-9 (e-kniha)

ČARODĚJKA À LA MODE

Když Bernard Coutts vystupoval na stanici East Croydon, tušil, že pokouší Prozřetelnost.

„Můžu stejně dobře přenocovat tady, kde to znám,“ říkal si, „než jet do Londýna. Do té odlehlé končiny, kde bydlí Connie, se dnes v noci už stejně nedostanu a jsem k smrti unavený, tak proč bych neměl udělat to nejjednodušší.“

Předal zavazadlo nosiči.

A když viděl přijíždějící tramvaj, napadlo ho: „Vlastně nevím, proč bych neměl zajet do Purley. Dorazím tam právě tak na čaj.“

Pokaždé, když takto vyhověl svým touhám, učinil tak proti svému svědomí. Ale jeho duch se pod příkrovem studu radoval.

Byl březnový večer. V temném údolí pod Crown Hill se domy k sobě tísnily a zvedaly černou hmotu kostelní věže k zapadajícímu slunci zahalenému kouřem.

„Znám to tu tak dobře,“ pomyslel si. „A mám to tu tak rád,“ přiznal tajně v srdci.

Tramvaj uháněla po důvěrně známé trati. Mladý muž naslouchal, až se ozve svist a nad hlavou, u kladky, vyrazí modrý svit. Prudce zářící jiskry vytrysklé z pouhého drátu ho těšily.

„Odkud se to bere?“ ptal se v duchu, když vyrazila další jasná jiskra. Vzrušení mu na tváři vyvolalo lehký úsměv.

Den pohasínal. Obloukové lampy se rozsvěcely s třepotem, nebo se naopak prudce rozzářily, pruh mědi nad hlavou se leskl proti temné obloze nabývající barvu omějových květů. Tramvaj se pohupovala, jako by se radovala z jízdy. Když vyjeli z vesnice, mladý muž pohlédl na západ a viděl, jak se z velké dálky blíží jasná hvězda, večernice, jako by se vykoukala v příboji denního světla a teď se brodila k břehu, do noci. Pozdravil nahou hvězdu úklonem hlavy a srdce mu poskočilo spolu s tramvají.

„Vypadá to, že mě ta hvězda přes celou oblohu zdraví,“ prohodil, pobavený vlastní marnivostí.

Nad barvami večerních červánků visel srpek nového měsíce, ostrý a blýskavý. V mladíkovi se cosi sevřelo.

„Vypadá jako nuž připravený pro obětování,“ řekl si. A pak, tajně: „Pro koho asi?“

Odmítl si na tu otázku odpovědět, ale v mysli se mu vynořila snoubenka Constance, která na něho tam na severu na vikářství čeká. Zavřel oči.

Tramvaj brzy na plné obrátky uháněla ze stínů k oparu žlutého světla na konečné, kde obchod za obchodem a lampa za lampou vršily zlatý oheň na podlahu modré noci. Tramvaj běžela domů jako natěšený pes a s rozkoší nasávala světelný opar.

Coutts spěchal do kopce. Na únavu zapomněl. Už zdálky rozpoznal dům podle širokých bílých girland tařice zavěšených ze zdí zahrady. Běžel po strmé cestičce ke dveřím, ve tmě nasával vůni hyacintů, pátral po bledém mihotání narcisů a po nehybných bílých krokusech na travnatém svahu.

Přišla mu otevřít paní Braithwaiteová osobně.

„Jsi to ty!“ zvolala. „Čekala jsem tě. Dostala jsem od tebe pohlednici, že dneska připluješ z Dieppe. Do poslední chvíle ses nemohl rozhodnout, jestli k nám přijedeš, vid’? Ne – právě to jsem čekala. Víš, kam si máš dát věci; myslím, že jsme poslední rok nic neměnili.“

Paní Braithwaiteová se smála a neustále povídala. Byla mladá, ovdověla před dvěma lety. Měla středně vysokou postavu, svěží pleť a veselou povahu, její pokožka i černé vlasy měly sytý olejnatý lesk ne nepodobný ořechovým jádrům. Na dnešní večer si oblékla dlouhé šaty z měkkého tmavošedého saténu.

„Jsem samozřejmě potěšena, žes přijel,“ přešla posléze do konvenční zdvořilosti, ale když viděla jeho pohled, začala se svému pokusu o formálnost smát.

Uvedla Couttse do vyhrátého pokojíku s tmavým orientálním leskem vytvořeným černými závěsy, tkaninami na stěnách hustě pokrytými lesklými indickými výšivkami a několika štíhlými indickými vázami. Růžolící starý pán se skvostnými bílými vlasy a licousy roztřeseně vstal a natahoval k němu pravici. Jeho srdečný úsměv na uvítanou zkresloval tázavý, udivený stařecký pohled a jistá strnulost tváře, která mu skýtala pouze několik výrazových možností. Upřímně tiskl nově

příchozímu ruku a jeho vystupování dojemně kontrastovalo s jeho sehnutou a rozřesenou postavou.

„Ano, no jistě – to je přece pan Coutts! Ehm – chm. No, a jak se máte – chm? Posadte se, posadte se.“ Starý pán znovu vstal, uklonil se a mávnutím naznačoval mladíkovi, aby usedl do křesla. „Ano! Nuže, a jak se máte?... Cože? Dejte si čaj – no tak, nalijte si, pojdte, pojdte; tady je tác. Lauro, zazvoň, ať panu Couttsovi přinesou čerstvý čaj. Nebo já to udělám.“ Náhle si vybavil starosvětskou galantnost, zapomněl na svůj věk a nejisté nohy. Zašmátral kolem rukama a zvedal se, že dojde ke zvonku.

„Už se stalo, tatínku – čaj bude za minutku,“ ujistila ho dcera vysokým, jasným hlasem. Pan Cleveland s úlevou klesl zpátky do křesla.

„Víte, začíná mě trápit revmatismus,“ vysvětloval důvěrným tónem. Paní Braithwaiteová pohlédla na hosta a usmála se. Starý pán brebentil a tlachal. O návštěvníkovi nevěděl nic než to, že tu sedí; pokud šlo o hostitele, Coutts mohl být jakýkoli mladý muž, který se tu právě vyskytuje.

„Neřekl jsi nám, že odjíždíš. Proč ne?“ zeptala se Laura svým výrazným tónem hlasu, pobaveným a káravým současně. Coutts na ni ironicky pohlédl, takže si začala hrát s drobkou na ubruse.

„Nevím,“ odpověděl. „Proč děláme to, co děláme?“

„Na to já určitě odpověď neznám. Proč vlastně? Nejspíš proto, že chceme,“ a završila větu krátkým smíchem. Všechno bylo tak zábavné a ona byla tak zdravá.

„Proč vlastně děláme to, co děláme, tatínku?“ zeptala se náhle hlasitě a pohlédla přitom s krátkým uchichtnutím na Couttse.

„Ano – proč děláme to, co děláme? A co že děláme?“ zeptal se starý pán a začal se smát spolu s dcerou.

„No, přece všechno, cokoli, co děláme.“

„É? Aha!“ Starý pán se rozzářil radostí. „Tedy, to je obtížná otázka. Vzpomínám si, že když jsem byl mladší, diskutovali jsme o svobodné vůli – velice vášnivě...“ Zasmál se, Laura rovněž, a pak prohodila vysokým hláskem:

„Ale! Svobodná vůle! To si opravdu budeme myslet, že už jste *passé*, tatínku, když začnete s tímhle.“

Pan Cleveland se chvíli tvářil nechápavě. Pak opakoval, jako by luštil hlavolam:

„Proč děláme *to*, co děláme? Tedy, vážně, *proč* to děláme?“

„Předpokládám,“ pronesl s naprostým přesvědčením, „že to děláme, protože si nemůžeme pomoci – ne? Co?“

Laura se zasmála. Couttsovi se v úsměvu zaleskly zuby.

„To si myslím i já, tatínku,“ řekla hlasitě Laura.

„A pořád ještě jsi zasnoubený s tou svou Constancí?“ zeptala se Couttse, tentokrát s lehkým náznakem výsměchu. Coutts přikývl.

„A jak se jí vede?“ zeptala se vdova.

„Myslím, že velice dobře – pokud ji nezneklidnilo moje zdržení,“ procedil Coutts s jazykem mezi zuby. Trápilo ho, že své snoubence působí bolest, a přece to udělal vědomě.

„Abys věděl, ona mi pořád připomíná Bunburyho, tu fiktivní postavu z Wildeovy komedie – říkám jí slečna Bunburyová,“ zasmála se Laura.

Coutts neodpověděl.

„Když jsi odjel, zpočátku se nám po tobě *tolik* stýskalo,“ vracela se Laura ke společensky vhodnému chování.

„Děkuji vám,“ řekl. Začala se smát jako malá uličnice.

„Vždycky v pátek večer,“ pokračovala a spěšně dodala: „Ale – a dnes je pátek večer a Winifred přijde, stejně jako chodila – jak je to dávno? – před deseti měsíci?“

„Deset měsíců,“ přisvědčil Coutts.

„Pohádal ses s Winifred?“ zeptala se náhle.

„Winifred se nikdy nehádá,“ odpověděl.

„Určitě máš pravdu. Tak *proč* jsi tedy odešel? Jsi pro mě taková záhada, víš – a já nebudu mít klid, dokud to z tebe nedostanu. Vadí ti to?“

„Líbí se mi to,“ odpověděl tiše a krátce se na ni zasmál.

Zasmála se také a pak se zatvářila důstojně a vážně.

„Ne, já tě vůbec nedokážu pochopit – ani Winifred mi není jasná. Vy jste opravdu dvojka! Ale nejvíc ze všeho mě udivuješ ty. Kdy se chystáš oženit?“

„Nevím – až budu dostatečně finančně zajištěný.“

„Já Winifred na dnešní večer *pozvala*,“ přiznala se Laura. Oči muže a ženy se setkaly.

„Proč je vůči mně tak ironická? – má mě vůbec ráda?“ zeptal se sám sebe Coutts. Ovšem Laura vypadala příliš mile a vesele, než aby se znepokojovala city.

„A Winifred mi odmítá cokoli říct,“ podotkla.

„Nemá, co by ti řekla,“ odpověděl.

Laura na něho chvíli upřeně hleděla. Pak vstala a vyšla z pokoje.

Krátce nato dorazila německá dáma, s níž se Coutts trochu znal. Asi v půl sedmé přišla Winifred Varleyová. Coutts slyšel, jak ji dvorný starý pán v hale vítá, slyšel, jak mu tichým hlasem odpovídá. Když vešla a uviděla ho, věděl, že ji zaskočil, třebaže to skrývala, jak nejlépe dokázala. I jemu se svíralo srdce. Na chvíli zaváhala ve dveřích, pak vešla a beze slova si s ním potřásla rukou, pouze na něho upírala značně vylekané modré oči. Byla středně vysoká, robustní postavy, osmadvacetiletá blondýna, oblečená v bílých šatech dlouhých tak, aby se téměř dotýkaly země. Tvář měla bílou a bezvýraznou; bez sebemenší stopy po úsměvu. Měla pevnou a silnou šíji, těžké a krásné bílé paže, modré oči zatížené nepřiznanou vášní. Když se od Couttse odvrátila, ve tvářích se jí objevil nápadný ruměnec. Všiml si zružovělých paží a hrdla a zrudl také.

„Ten ruměnec ji určitě pálí,“ řekl si a bolestí přivřel oči.

„Nečekala jsem, že tě tady potkám,“ pronesla řezavě zabarveným tónem, jako by měla napůl sevřené hrdlo. Couttsovi při tom hlasu zahrály nervy.

„Ne – ani já tebe. Alespoň...“ Konec nechal otevřený.

„Přijel jsi z Yorkshiru?“ zeptala se. Působila chladně a zjevně se snažila ovládnout. Yorkshire označoval vikářství, kde bydlí jeho snoubenka; vycítil osten sarkasmu.

„Ne,“ odpověděl. „Jsem na cestě tam.“

Chvíli bylo ticho. Zřejmě nevěděla, jak situaci vyřešit, a obrátila se k hostitelce.

„Budeme tedy hrát?“

Přešli do salonu. Byl to velký pokoj s čalouněním v tlumené žluti. Couttsovu pozornost upoutalo ostění krbu. Znal je velmi dobře, ale dnes večer mělo pro něj nové, zářivé kouzlo. Nad barevně sladěným mramorem se zvedalo obrovské zrcadlo, velice průsvitné a hluboké, jako šedá tuň. Před zrcadlem stála dvojice asi půl metru vysokých alabastrových soch, nahých postav, svítících bíle jako měsíc na měkce šedé obloze. Leskly se, tyčily se čistě a působivě na podstavcích, osvětlené lampami po stranách. Venuše se lehce nakláněla dopředu, jako

by očekávala něčí příchod. Při pohledu na její napjatý postoj mladík ztuhl. Hleděl na čistou hladkost jejích ramen a pasu odrážejících se v hlubokém zrcadle. Venuše zářila a teplé světlo lampy dopadalo na její bělostný mramorový klín.

Laura hrála Brahmse; křehká a půvabná německá dáma hrála Chopina; Winifred s Lauřiným doprovodem zahrála Griegovu houslovou sonátu. Coutts zazpíval dvě písně a pak už jen naslouchal, až se ho zmocnilo naprosté opojení. Winifred se při hře mírně nakláněla. Sledoval pevně sevřený úhel její šíje a ramene, rázný a jakoby rozzlobený pohyb pravé ruky. V oděvu se rýsovaly tvary její postavy; korzety nenosila; držení těla vyzařovalo rozhodnost a nezávislost. Opět pohlédl na Venuši sklánějící se v napjatém očekávání. Winifred byla plavovlasá, bílá, pevná – nezávislá žena.

Celý večer mluvili málo, s výjimkou Laury. Slečna Syfurtová neustále vykřikovala: „Ach, to je nádherné! Hrajete vel-ko-le-pě, slečno Varleyová, to mi věřte. Kéž bych tak uměla hrát na housle – ach! ty housle!“

Před desátou se slečny zvedly, že pojedou – Winifred do Croydonu a slečna Syfurtová do Ewellu.

„Můžeme jet společně tramvají do West Croydonu,“ navrhla německá dáma a radovala se jako malé dítě. Byla to křehká vznětlivá čtyřicátnice, naivní a nevinná. Na Couttse hleděla jasnýma hnědýma očima plnýma obdivu.

„Ano, rád,“ odpověděl.

Vzal Winifrediny housle a všichni tři zamířili z kopce ke konečné. Tramvaj se právě chystala odjet. Spěchali k ní. Slečna Syfurtová vystoupila na schůdek. Coutts čekal na Winifred.

„Nastupte prosím, pokud s námi pojedete,“ zavolala průvodčí.

„Ne,“ řekla Winifred. „Já bych tuhle část cesty šla raději pěšky.“

„Můžeme jít pěšky z West Croydonu,“ namítl Coutts.

Průvodčí zazvonila.

„Vy nejedete?“ vykřikla rozrušeně křehká drobná paní ze stupátka. „Vy nejedete? – Ale proč?“

„Chodím pěšky z West Croydonu každý den; raději bych šla odtud, v klidu,“ prohodila Winifred.

„Cože! Vy se mnou nepojedete?“ vykřikla docela polekaně slečna Syfurtová. S prosebným výrazem popošla zpátky ke stupátku. Netrpělivá

průvodčí zazvonila znovu. Tramvaj se rozjela, drobná paní zavrávorala a průvodčí ji zachytila.

„Ale ne!“ vykřikla, natahovala ruku po dvojici stojící na cestě a zklamáním se téměř rozplakala. Jak vůz nabral rychlost, musela si přidržet klobouček. Ve chvíli jim zmizela z očí.

Coutts strnul, raněn do živého bolestí, kterou křehké, dětsky nevinné paní způsobili.

„Můžeme jít taky přes kopec k ‚Labuti‘,“ navrhla Winifred. Její hlas měl onu řezavou intenzitu, která ho pokaždé dráždila; z toho tónu mluvila zloba a ještě častěji utrápený pocit vnitřního nesouladu. Otočili se a opět zamířili do kopce. Coutts nesl housle a nějaký čas ani jeden z nich nepromluvil.

„Ach, jak já ji nenávidím, jak já ji nenávidím!“ opakoval si v duchu. Pokaždé, když si vybavil prosebný výkřik slečny Syfurtové, všechno se v něm sevřelo. Ocítl se v postavení, kdy nebyl sám sebou, a nenáviděl ji za to, že ho tam dostala, aniž si uvědomil, že to byl on, kdo přispěchal jako můra ke svíčke. Skoro míli kráčel s hlavou strnule vztyčenou, se zařatou tváří, a srdce se mu bolestně svíralo. Celou tu dobu, zatímco ona se sklopenou hlavou šlapala po jeho boku, mu srdce bušilo silnou nenávistí vůči ní – přitahovala ho a současně ho odpuzovala.

Vysoko na holém kopci posléze došli k nesmyslným dlážděným chodníkům obrostlým trávou, čekajícím na domy, které by je měly lemovat. Dvojici stojící vysoko nad drobnými kvítky lamp dole v údolí obklopovala noc. Před nimi stoupala až do poloviny zenitu světelná záplava Londýna, jen o málo slabší než záře hvězd. Na temném protějším svahu za údolím pluly ve tmě skupinky světel připomínající komáry. Nad západem se skláněl Orion. Pod nimi protínala noc dlouhá nízká girlanda obloukových lamp podél Brighton Road, kde tu a tam prosvíštěla po kolejích zlatavá tramvaj, a když se mýjela s jinou, vydávaly slabé, zlostné vrčení.

„Minulé pondělí to byl rok, co jsme tudy šli,“ řekla Winifred, když se zastavili, aby se rozhlédli.

„Vzpomínám si – ale nevěděl jsem, že to bylo tenkrát,“ prohodil. V hlase zazněl náznak tvrdosti. „Nepamatuju si, kdy jsme kam šli.“

Po chvíli čekání pronesla tiše a vášnivě:

„Je to *opravdu* krásná noc.“

„Měsíc už zašel a večernice také,“ odpověděl, „když jsem přicházel, ještě svítily.“

Krátce na něho pohlédla, aby zjistila, jestli ta věta měla mít symbolický nádech. S nehybnou tváří hleděl přes údolí. Zlehka, jenom o pár centimetrů, se k němu přisunula.

„Ano,“ přisvědčila, zpola vzdorovitě, zpola prosebně. „Přes to všechno je ta noc velmi krásná.“

„Ano,“ odpověděl proti své vůli.

A tak po měsících odloučení vklouzli opět do postavení, kde lásku střídala nenávist.

„Zůstáváš tady na jihu?“ zeptala se posléze stísněným hlasem. Nikdy ani o vlasek nepřekročila něčí soukromí, ani v nejtriviálnější záležitosti; v tom byla pravým opakem Laury; už tahle otázka u ní hraničila s impertinencí. Úplně cítil, jak se Winifred choulí do sebe obavou.

„Do rána – potom Yorkshire,“ řekl krutě.

Protivilo se mu, že Winifred nedokáže otevřenost snést.

V tu chvíli vlak na protější straně údolí prošel tmou zlatou nití. Údolí mu odpovídalo ozvěnou skrývajícím nejasnou hrozbou. Společně sledovali, jak se rychlík vine jako černožlatý had a vrhá se do noci směrem k moři. Coutts se otočil a zjistil, že Winifred k němu zvedla svou plnou pěknou tvář. Výrazně se rýsovala ve tmě, bledá a pevná, velice blízko jeho. Zavřel oči a zachvěl se.

„Nenávidím vlaky,“ řekl impulzivně.

„Proč?“ zeptala se se zvědavým, něžným úsměvem, který jako by laskal city, které k ní chová.

„Nevím; vláčí člověka sem a zase tam...“

„Myslela jsem,“ prohodila s lehkou ironií, „že máš změnu rád.“

„Mám rád život, vážně. A teď bych byl radši k něčemu přibitý, i kdyby to měl být jenom kříž.“

Pronikavě se zasmála a s pichlavým sarkasmem podotkla:

„Copak je to tak obtížné, nechat se přibít na kříž? Já myslela, že je obtížnější dostat se z něj dolů.“

Sarkasmus ohledně svého zasnoubení nechal bez poznámky.

„Nevidím teď nic, na čem by opravdu záleželo,“ řekl a spěšně dodal, aby ji předešel: „Pochopitelně zuřím, když se opozdíte večere a tak podobně; ale... kromě takových věcí... jako by na ničem nezáleželo.“

Mlčela.

„Člověk jede dál – funguje, abych tak řekl; a život docela ujde – jenže jako by na tom ani nezáleželo.“

„Připadá mi, že si stěžuješ na potíže způsobené tím, že žádné nemáš,“ zasmála se.

„Potíže...“ opakoval. „Ne, nejspíš nemám. Soužení, čemuž většina lidí říká potíže; ale něco, nad čím bych skutečně v duši truchlil – ne, nic. Skoro bych si to přál.“

Opět se pronikavě zasmála; ale on v jejím smíchu postřehl náznak palčivého zoufalství.

„Najdu kamínek pro štěstí. Říkám si, hodím ho přes levé rameno a budu si něco přát. Takže si plivnu na malíček, hodím bílý kamínek za sebe a pak, když si mám něco přát, nic mě nenapadá. Opakuju si: ‚Přej si něco, troubo,‘ ale pokud jde o přání, mám v hlavě jako vymetené. A pak, protože mě to docela děsí, vyhrknu: ‚Milion v bankovkách.‘ Ty víš, co si máš přát, když vidíš srpek nového měsíce?“

Krátce se zasmála.

„Myslím, že ano,“ odpověděla. „Ale moje přání se mění.“

„Škoda že moje ne,“ prohodil s podivným zármutkem.

V náhlém milostném hnutí mu sevřela dlaň.

Ruku v ruce kráčeli podél okraje kopce, dole se třpytily chomáče světel, před nimi se jako zázrak klenula mohutná záře Londýna.

„Víš...“ začal, pak zmlkl.

„Nevím...“ naléhala ironicky.

„A chceš vědět?“ zasmál se.

„Chci; člověk nemá nikdy v duši klid, dokud nepochopí.“

„Nepochopí co?“ zeptal se drsně. Věděl, co má Winifred na mysli: chce objasnit situaci, v níž se oba ocitli.

„Jak vyřešit nesoulad,“ řekla a obešla tím problém. Doufal, že řekne: „Co chceš ode mne.“

„Tvoje mlhavé klubko symbolů, jako obvykle,“ pokýval hlavou.

„Symboly mlhu netvoří,“ odpověděla kovovým hlasem vyjadřujícím nelibost. „Jsou to spíš svíčky v mlze.“

„Dávám přednost svojí mlze bez svíček. Mlha jsem já, ne? Tak já ti tedy tvoji svíčku sfouknu a uvidíš mě líp. Tvoje svíčky řečí, symbolů a tak tě jenom vedou na scestí. Já budu bloudit naslepo a řídit se

instinktem, jako můra, která přiletí a usedne na dřevěnou krabičku, ve které je zavřený její druh.“

„A není to v tom případě nějaká bludička, za kterou letíš?“

„Možná, protože když já vydechnu a natěšeně se přibližuju k tobě, ty uhneš. A když naopak vtáhnu do plic prázdný povzdech oduševnělosti, lepíš se mi skoro na rty.“

„To je velice zajímavá symbolika,“ procedila s kousavým sarkasmem.

Z hloubi duše se mu protivila. On se protivil jí. A přece se cestou pevně drželi za ruce.

„Jsme na tom úplně stejně jako před rokem,“ zasmál se. Ale přes všechn smích se mu protivila.

Když u „Labutě a cukrové homole“ nastoupili do tramvaje, bez ohledu na lezavý noční chlad vyšla po schůdkách nahoru. Usadili se bok po boku, rameno na rameni, a celou dobu, co projížděli pod kulatými lampami, žádný z nich nepromluvil.

U branky malého domu v temné, stromy lemované ulici oba chvíli vyčkávali. Ze zahrady se k nim skláněla mandloň, jejíž poupata, letos velmi časně, se dramaticky třpytila ve světle pouliční lampy. Ulomil si větvičku.

„Na tenhle strom nikdy nezapomenu,“ řekl, „jak jsem ho litoval, když byl celý obsypaný a v půlnočním světle lampy tak zářil. Myslel jsem si, že musí být unavený.“

„Půjdeš dál?“ zeptala se něžně.

„Zamluvil jsem si ve městě nocleh,“ odpověděl a šel za ní.

Odemkla dům a jako obvykle ho uvedla do přijímacího pokoje. Všechno zůstalo stejné jako dřív; zlatavé barevné ladění, teplé dřevo nábytku; slonovinová žluť na stěnách, leštěné podlahy ze světlého dřeva, vysoké koberce v barvě slonoviny; tři hluboká křesla s velkými polštáři tónovaná do světlého jantaru; velký černý klavír a vedle něho vysoký notový pult; v pokoji hřál jasný rudý oheň, mosaz se žhavě leskla. Coutts podle zvyku zapálil svíčky u klavíru a spustil žaluzie.

„No tedy,“ podivil se, „tohle je u tebe nezvyklé!“

Ukázal na miskou velkolepých šarlatových sasanek stojící na klavíru.

Upravovala si v malém zrcadle účes. „Proč?“ zeptala se.

„Na *klavíru*!“ pokáral ji.

„Jenom když potřebuju stůl na práci,“ usmála se a pohlédla na stůl pokrytý změtí papírů.

„A navíc – červené květy!“ dodal.

„Myslela jsem si, že je to taková pěkná barva,“ odpověděla.

„Byl bych se vsadil, že si koupíš frézie,“ namítl.

„Proč?“ usmála se. Takhle se jí líbil.

„No přece pro jejich tlumený temný purpur, smetanovou a zlatou a pro jejich vůni. Nemůžu uvěřit, že sis koupila květiny, které nevoní.“

„Cože?!“ Přistoupila a sklonila se ke květinám.

„Nevšimla jsem si,“ řekla překvapeně s úsměvem, „že nevoní.“

Dotkla se černých sametových středů.

„Byla by sis je koupila, kdyby sis toho všimla?“ zeptal se.

Chvilí zaujatě přemýšlela.

„Nevím... nejspíš nekoupila.“

„Ty by sis přece nikdy nekoupila květiny, které nevoní,“ prohlásil.

„Stejně jako bys nedokázala milovat muže, protože je hezký.“

„To jsem nevěděla,“ usmála se. Tohle ji bavilo.

Hospodyně vešla s lampou a postavila ji na podstavec.

„Dnes si na mě posvítiš?“ zeptal se Coutts. Měla ve zvyku s ním rozmlouvat ve světle svíček.

„Přemýšlela jsem o tobě – dnes se na tebe budu dívat,“ řekla tiše s úsměvem.

„Chápu – aby sis potvrdila svoje závěry?“ zeptal se.

Překvapeně zdvihla oči a tím mu potvrdila jeho domněnku.

„Správně,“ odpověděla.

„V tom případě,“ řekl, „si dojdu umýt ruce.“

Vyběhl nahoru. Ten pocit svobody, intimity, byl fascinující. Při drobné všední činnosti, kdy si mnul dlaně a roztíral po nich pěnu, si náhle vybavil svou druhou lásku. V jejím domě byl vždycky zdvořilý a lehce upjatý; stručně řečeno, choval se jako gentleman. Vedle Connie v sobě cítil starou mužskou nadřazenost; byl rytíř, silný a něžný, ona byla sličná neposkvrněná panna. Líbal ji, změkčoval pro ni svou řeč a vybíral vhodná slova, nesnažil se příliš prosazovat svou osobnost. Ona byla jeho zaslíbená, jeho choť, jeho královna, kterou si láskyplně idealizoval a kvůli které obezřetně mírnil své jednání. Později mu bude vládnout – té části jeho osobnosti, jež jí náleží. Ale zároveň ji miloval, cituplnou, něžnou láskou. Pomyslel na její slzy na polštáři vikářství tam na severu a kousl se do rtu, z vypjaté situace se mu tajil

dech. Matně tušil, že Connie ho bude nudit. A Winifred ho fascinovala. Oba si hráli s ohněm. V jejím domě byl vzrušený a dychtivý. Ona však nebyla a nikdy nedokáže být upřímná. Takže upřímný nebyl ani on, dokonce ani sám k sobě. Nic neříkali, nic nedávali znát, jakmile se ocitli spolu, začali hrát tutéž hru. Oba se chvěli, bezbranní a obnažení jeden před druhým, a střídavě se nenáviděli. A přece se opět setkávali. Winifred budila v Couttsovi těžko definovatelný strach. Byla přepjatá a nepřirozená – a v její společnosti se stával přepjatým a nepřirozeným i on.

Když sešel dolů, vyťukávala na klavíru melodii z „Walküry“.

„Poprvé od návratu do Anglie jsem se umyl,“ oznámil jí a prohlížel si ruce. Krátce se zasmála. Sama na sobě nesnesla sebemenší špínu a jeho lhostejnost k přechodné umouněnosti ji bavila.

Byl vysoký, kostnatý, měl malé dlaně i chodidla. Jeho hrubé rysy působily spíš ošklivě, ale získával si lidi svým úsměvem. Jeho proměny ji neustále fascinovaly. Zejména jeho oči se občas zdály dosti odlišné; někdy tvrdé, povýšené, modré; jindy temné, plné tepla a něhy; někdy plály jako oči zvířete.

Unaveně klesl do křesla.

„Moje křeslo,“ prohodil, jakoby sám pro sebe.

Sklopila hlavu. Její podsaditá postava bez korzetu se rozložitě skláněla nad klavírem. Pozoroval mělkou prohlubeň mezi jejími rameny a obdivoval její pevnou oblost. Jednu paži spustila volně podél těla a on sledoval stíny v dolíčkách na jejím lokti. Na okamžik se zapomněla a pohlédla na něho se zádumčivým úsměvem prozrazujícím její touhu; pak se váhavě optala:

„A cos poslední dobou dělal?“

„Jednoduše nic,“ odpověděl tiše. „Přestože tyhle měsíce byly tak plné změn, myslím, že se z mého života vytratí; vypaří se a nic důležitého po sobě nezanechají; zapomenu na ně.“

Upírala na něho těžký, temný pohled, nespouštěla z něho oči. Mlčela. Lehce se na ni usmál.

„A ty?“ zeptal se posléze.

„U mě je to jiné,“ řekla potichu.

„Sedíš tu u své křišťálové koule,“ zazubil se.

„Zatímco ty bojuješ s větrnými mlýny.“